

ADPD – The Green Party
info@adpd.mt

Sottomissjonijiet fil-proċess ta' konsultazzjoni pubblika dwar il-ħruġ ta' liċenzja għall-industrija tal-kostruzzjoni

Il-proċess ta' liċenzjar tal-industrija tal-kostruzzjoni, minnu innifsu hu tajjeb u huwa ta' gid għax jgħin biex l-industrija tkun regolata aħjar u fuq kolloxx li tkun responsabbilizzata.

Dan il-proċess ifittex li:

- 1) Min jaħdem fl-industrija ikun jaf x'inhu jagħmel: dan billi jkollu esperjenza jew kwalifiċi inkella preferibbilment it-tnejn,
- 2) Min japplika għal liċenzja jkollu ċertifikat nadif ta' kondotta, u
- 3) Ikun hemm forom differenti ta' assigurazzjoni.

Esperjenza, kwalifiċi u taħriġ

Huwa tajjeb li fil-fażi inizjali ta' dan il-proċess ta' liċenzjar tal-industrija tal-kostruzzjoni jkun hemm il-possibilità li min japplika ikollu esperjenza inkella kwalifiċi. Fuq perjodu ta' żmien, iżda, għandu jkun ċar li t-taħriġ u l-kwalifiċi għandhom ikunu kritierji essenzjali bażiċi għall-kisba tal-liċenzja u għat-tiġdid tagħha.

Ikun għaqli ukoll li l-kundizzjonijiet marbuta mal-liċenzja jifflu l-possibilità għal taħriġ addizzjonali. B'mod partikolari dan hu meħtieġ għal min m'għandux kwalifiċi formali. Dan jgħin biex l-industrija tissaħħaħ u tkun responsabbilizzata iktar. Ikun f'loku li min jikseb il-liċenzja a bażi esklussiva ta' esperjenza jkollu l-obbligu li jattendi għal taħriġ u dan anke bħala kundizzjoni biex il-liċenzja eventwalment tiġġedded.

Ċertifikat ta' kondotta

Id-difett prinċipali tar-regolamenti proposti hu dwar kif tkun ikkunsidrata l-imġiba tal-applikanti bħala parti integrali mill-proċess tal-kisba u tal-eventwali tiġdid tal-liċenzja. Il-proposti regolamenti jhallu wisq fid-diskrezzjoni tal-Bord mingħajr tal-inqas ma jkunu emfasizzati l-iktar kriterji bażiċi dwar kif din id-diskrezzjoni għandha tkun użata. Dan mhux biss hu oġġettivament żbaljat, imma jagħti ukoll lok għal abbuż. Dan għandu jkun indirizzat immedjatament biex il-possibilità ta' abbuż tonqos.

L-ewwel punt f'dan is-sens hu l-obbligu li jkun ipprezentat ċertifikat ta' kondotta nadif li jinħareġ mill-Kummissarju tal-Pulizija.¹

Issa, kif nafu, ċ-ċertifikat ta' kondotta li joħroġ il-Kummissarju tal-Pulizija f'Malta mhux dejjem ikun rifless tal-kondotta reali tal-persuna li dwaru dan iċ-ċertifikat jirrelata. Wara żmien, anke skont kif tipprovdi l-istess Ordinanza dwar iċ-Ċertifikati tal-Kondotta,² iċ-ċertifikat jitnaddaf waħdu u eventwalment jista' ma jkun fih xejn dwar il-kondotta reali tal-individwu ikkonċernat.

Għal dan hemm raġunijiet validi, biex persuna li tkun żbaljat tingħata l-possibilità li tirrijabilità ruhha u b'hekk tnaqqas il-possibilità li ċ-ċertifikat tal-kondotta jxekkel din ir-rijabilitazzjoni. Imma anke l-Ordinanza stess tipprovdi għal sitwazzjoni fejn jista' jkun neċessarju li l-awtoritajiet rilevanti jkollhom stampa ċara tal-kondotta dwar il-persuni li jkollhom quddiemhom. Ir-raba' skeda tal-Ordinanza, fil-fatt, fiha lista ta' dawg l-awtoritajiet pubbliċi li għandhom id-dritt li jitolbu reġistru sħiħ tal-kundanni kriminali mingħand il-Kummissarju tal-Pulizija.

L-Ordinanza dan tagħmlu għax tirrikonoxxi l-obbligu li l-awtoritajiet pubbliċi għandhom li jiddefendu lis-socjetà. Dan l-obbligu jista' jitwettaq biss jekk l-informazzjoni ta' relevanza tkun magħrufa, f'dan il-każ b'mod limitat mill-awtoritajiet konċernati. Huwa fatt li awtorità li se toħroġ liċenzja għandha l-obbligu li tkun taf eżatt x'għandha quddiemha. Allura il-kondotta spjegata b'mod dettaljat, f'dan is-sens, hi essenzjali biex kull applikazzjoni tkun ikkunsidrata bir-reqqa meħtieġa. Dwar dan, sfortunatament ir-regoli proposti ma jgħidu assolutament xejn.

Din hi informazzjoni essenzjali li l-Bord tal-Liċenzji għandu jkollu għad-disposizzjoni tiegħu biex jikkunsidraha qabel ma jieħu deċiżjoni dwar il-ħruġ jew żamma ta' kull waħda mit-tliet liċenzji għall-industrija tal-kostruzzjoni.

Imġiba, ilmenti u inċidenti

It-tieni punt hu wieħed dwar l-informazzjoni interna li l-Awtorità dwar il-Bini u l-Kostruzzjoni qed takkumula dwar l-industrija innifisha. Kontinwament, l-Awtorità, permezz tal-uffiċjali tagħha, tircievi ilmenti u tagħmel spezzjonijiet dwar dawn l-ilmenti u dwar inċidenti li jinqalgħu.

¹ L-abbozz ta' regolamenti ippubblikati għall-konsultazzjoni pubblika, ippubblikat biss bl-Ingliż, jittellem dwar "*clean conduct certificate*" fl-artiklu 15 tiegħu, fix-xenarji differenti kunsidrati għall-ħruġ ta' liċenzja

² Kap 77 tal-Liġijiet ta' Malta: Ordinanza dwar iċ-Ċertifikati tal-Kondotta

L-Awtorità wara li tinvestiga tiddeċiedi. Id-dokumentazzjoni kollha b'din l-informazzjoni akkumulata, inkluż id-deċizjonijiet u l-konsiderazzjonijiet tal-Awtorità, għandha tkun għad-disposizzjoni tal-Bord tal-Liċenzji biex tgħinu jiddeċiedi dwar l-applikazzjonijiet li jkollu quddiemu.

Din hi kwistjoni bażika: l-imgiba fl-operat ta' kull applikant għandha relevanza kbira meta l-Bord jiġi biex jieħu deċizjoni. Dan sfortunatament ma jingħatax importanza fl-abbozz tar-regolamenti ppubblikati għall-konsultazzjoni pubblika.

Assigurazzjoni

L-aħħar punt huwa dwar l-assigurazzjoni. Huwa tajjeb li jkun hemm l-obbligu tal-assigurazzjoni.

Irridu però nifhmu li l-assigurazzjoni mhix biss għodda meħtieġa biex tiffinanzja r-rimedju tal-problemi li jistgħu jinqalgħu. Hi ukoll filtru li bih jistgħu jithallew barra mis-sistema dawk li għandhom passat riskjuż iżżejjed. F'dan is-sens l-assigurazzjoni għandha tkun *double-check* fuq is-sistema tal-liċenzjar innifisha għax tgħarbel ir-riskju individwali ta' kull applikant u jekk jidhrilha meħtieġ tirrifjuta li tassigurah u konsegwenza ta' hekk ma jkunx intitolat għal liċenzja.

Għalhekk hu iktar importanti li l-kondotta u l-imgiba ta' kull applikant ikunu mgħarbla sewwa mill-Bord tal-Liċenzji. Eżerċizzju b'saħħtu mill-Awtorità qabel ma jinħarġu l-liċenzji jnaqqas ir-riskji li s-soċjetà tagħna tkun esposta għalihom. Ikun ukoll ta' għajjnuna għas-soċjetajiet tal-assigurazzjoni għax jitnaqqas sostanzjalment il-possibiltà ta' riskji li hadd ma jinduna bihom.

B'hekk ikun assigurat l-iskop ewlieni tal-proċess tal-liċenzjar tal-industrija tal-kostruzzjoni: protezzjoni lis-soċjetà f'kull ħin.

Konkluzjoni

Fid-dawl ta' dawn il-konsiderazzjonijiet ir-regolamenti proposti għandhom ikunu reveduti. Probabbilment li bħala konsegwenza ta' dan ikun hemm il-ħtieġa ta' reviżjoni ukoll tal-iskadenzi proposti u dan minħabba x-xogħol amministrattiv sostanzjali li jinħtieġ li jsir bħala preparazzjoni għat-twettiq tar-regolamenti proposti.

Carmel Cacopardo

21 ta' Marzu 2023